

потреби спеціалістів своєї місцевості, про шляхи продовження освіти. Тобто, найголовніше завдання – допомогти учням визначитися зі своїми здібностями, створити умови для самореалізації в період шкільного навчання [4].

Профільне навчання дозволить учням вибрати не один-два предмети, а конкретну пріоритетну галузь для глибокого вивчення, опанування групи, циклу, сукупності предметів на взаємодоповнювальній і підтримуючій основі.

Література

1. Гузик М. Профільне навчання: як організувати, не зруйнувавши школу. Ч.1.- К.: Ред. загальнопед.газ., 2005. – 112 с. – (Б-ка „Шк.. світу“).
2. Тесленко В. Профільне навчання в старшій школі як чинник поліпшення якості та доступності освіти. // Освіта України.-2007.-№22.-с.10-11.
3. Бібік Н. Проблема профільного навчання в педагогічній теорії і практиці.// Директор школи, ліцею, гімназії.-2005.-№5-6.- с.20-27.
4. Ясинова С. Психологічний відбір учнів у класі з профільним навчанням.// Завуч.-2007.-№7.-с.17-26.

РОЗВИТОК ІНТЕРЕСУ ДО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Миронович Ю.З., Пашко Л.Ф. (Полтава)

Експериментальна робота по залученню студентів до науково-дослідної педагогічної діяльності проводилася в декілька етапів. На першому етапі цієї роботи студенти повинні були засвоїти, що наукова діяльність педагога безпосередньо пов'язана з його творчістю, що висококваліфіковані педагоги сьогодні спостерігають, експериментують, аналізують і узагальнюють свій особистий науковий досвід, завжди відчують вимоги практики. Вони, удосконалюючи свою педагогічну майстерність, можуть піднятися до найширших узагальнень. Можливості дослідника формуються в діяльності, зосереджена праця вчителя дає для цього безмежні можливості, і студент може залучатися до цієї діяльності уже під час педагогічної практики. Формуванню дослідницьких навичок студентів сприяють спеціальні знання, які вони можуть здобути з книг, статей, а також шляхом знайомства з фундаментальними дослідницькими працями.

Орієнтуючи студентів на дослідницьку діяльність, ми вважали доцільним ознайомитися з їхніми проблемами, які є найбільш актуальними в області галузі дидактики і виховання на сучасному етапі. При цьому ми акцентували увагу студентів на ті групи проблем, у вирішенні яких є найбільша роль вчителя – дослідника: відповідність методів і засобів навчання цілям сучасної освіти; виховуючий і розвиваючий вплив змісту і методів навчання; єдність змісту, методів і організаційних форм навчання; оптимальний вибір і найбільш ефективне єднання методів і засобів навчання в залежності від конкретних умов; педагогічна діагностика, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів; педагогічне спілкування та оптимальний зворотній зв'язок в науковому процесі. Студенти повинні були засвоїти, що проблема не висувається довільно, її сутність – в протистоянні між відомим і невідомим на певному етапі пізнання, правильна постановка проблеми – запорука успіху наукового пошуку.

Потреба у вирішенні практичних завдань ставить перед дослідником науково проблему, яка потребує нових знань. Саме в пізнанні ще невідомого – суть наукового пошуку.

Не всі студенти достатньо чітко уявляли, що таке „предмет дослідження“, „гіпотеза“, які є види наукового викладу, особливості їх оформлення. Зі студентами була проведена роз'яснювальна та підготовча робота, в ході якої вони повинні були засвоїти ці поняття, чітко уявляти собі види наукового викладу (доповідь, стаття, рецензія, брошура, навчальний посібник, дисертація) і його структуру (вступ, теоретичне обґрунтування, описання дослідни-

цької і експериментальної роботи, висновок. бібліографія). На слідуючому етапі цієї роботи студентам було запропоновано прочитати статтю, яка містить результати експериментального дослідження. Студентам було дане завдання виділити проблему, предмет дослідження, методи, які були використані у дослідженні, результати, аналіз отриманих даних і основні висновки. В статтях теоретичного характеру студенти повинні були виділити головну ідею або проблему, узагальнені теоретичні положення, які висвітлені автором, їх теоретичне і практичне значення і, на кінець, висновки, до яких підводить автор.

Студенти були ознайомлені також зі стилем викладення наукової роботи (науковий – строгий і діловий, з використанням спеціальної термінології; навчально-педагогічний – поєднуючий науковість і доступність; науково-популярний – поєднуючий науковість, доступність і захоплюючий виклад), а також з методами написання тексту (конструктивно-синтетичний, критико-аналітичний). В ході експериментальної роботи студенти повинні були також уявити, що перед оформленням кінцевого варіанту роботи автор апробується (лекції, доповіді, повідомлення, рецензування, обговорення в наукових і педагогічних колективах). Поради і критичні зауваження допомагають усунути недоліки, наявні в роботі.

В спеціальній бесіді студенти були проінформовані про колективне дослідження. яке основане на кооперації та координації зусиль багатьох людей, про те, що колективне дослідження направлене на вирішення загальної проблеми, кожен його учасник веде свою тему, а результати досліджень потім інтегруються основною ідеєю дослідження, що колективне дослідження носить комплексний характер, якщо дане наукове пізнання впроваджується в різних аспектах (психологічному, соціологічному, етичному і т.д.), а також про те, що вони підпорядковуються загальній ключовій ідеї, одним принципам і методиці дослідження, загальній теоретичній платформі, єдиній гіпотезі та узагальненню результатів.

Студенти експериментальних груп були ознайомлені з моделюванням та ідеалізацією в педагогічному дослідженні: для дослідницьких цілей можлива побудова всіх можливих ідеальних об'єктів – учителя, учня, уроку, виховного заходу, тощо; метою моделювання є дослідження ідеальних процесів, а також знаходження розходжень між ідеальним та реально існуючим об'єктом дослідження. Студенти були ознайомлені з методами емпіричного та теоретичного дослідження. Важливим методом емпіричного дослідження є вивчення літератури і документів, а також вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду. Тому студенти повинні були уявити, що вивчення літератури і документів є обов'язковим етапом дослідницької роботи, так як при цьому вивчається історія і сучасний стан предмету вибираються початкові позиції виявляються неясності в розробці і вирішенні проблеми.

Студенти були проінформовані про ведення бібліографії, про цілісність використання довідково-бібліографічних показників, про права користування бібліотечними каталогами, інформаційними матеріалами про вихідну літературу і публікації, про реферативні видання на книги в журналах. Ми рекомендували студентам виписувати необхідні дані про книгу чи публікації на окрему карточку, де точно вказується автор, назва, видання, рік, номер видання, сторінки. Студенти були ознайомлені зі способами обробки видання – ознайомлення з анотацією, вибіркоче вивчення, конспектування, виписки та фіксування своїх думок, реферативне викладення. Увага студентів була звернена те, що першочергове ознайомлення з дисертаційними роботами проводиться по рефератах. Цікавою формою роботи була екскурсія в обласну науково-педагогічну бібліотеку. Студентам була запропонована відповідна література з науково-дослідницької роботи.

Література

1. Клепко С.Ф. Наукова робота і управління знаннями: Навчальний посібник. – Полтава: ПОІППО, 2005. – 201 с.
2. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: Навчальний посібник. – К.: „Міленіум“, 2005. – 186 с.

3. Наукові розробки Академії педагогічних наук України, готові до практичного застосування: Збірник анотованого переліку наукових розробок. – Тернопіль: ТНПУ, 2006. – 190 с.
4. Сидоренко О.Л. Організація науково-методичної роботи з учителями загальноосвітніх шкіл: навчальний посібник – Х: ХДПУ ім. Сковороди – Майдан, 1997. – 136 с.
5. Фролов М., Павлутенков Є., Денисенко Н. Організація науково-дослідної роботи // Управління освітою, 2004, 19 жовтня.

ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРОВОЧНЫЙ ПОДХОД К ПОДГОТОВКЕ СТУДЕНТОВ КАК БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ГЕОГРАФИИ

Молокопай С.Н. (Одеса)

Кризис системы общего и профессионального образования в Украине обусловлен консервативным отношением к преподавательской деятельности, к технологиям и методам обучения, к организации образовательного, научно-исследовательского и воспитательного процессов студентов, как будущих профессионалов. Это приводит к большому разрыву между постоянно прогрессирующим современным информационным пространством и профессиональной подготовкой в Украине будущих преподавателей географии, что приводит к неконкурентоспособности молодых специалистов на интеграционном рынке труда. На сегодняшний день подготовка студентов к будущей педагогической деятельности по географии проходит на традиционных принципах обучения, которые используют личность студента в качестве движущей силы и средства для достижения поставленных целей, рассматривая ее через призму функциональных параметров – успеваемость, воспитанность, правильное поведение. При обучении студентов географии на их личностную сферу распространяются традиционные предметно-функциональные подходы, при которых утверждается не сама личность, а некие законы и постулаты, которые должны материализоваться в этой личности, тогда как подлинное личностное своеобразие студента как будущего преподавателя, его самобытность и индивидуальность не являются предметом изучения и развития.

Особенность организации учебного процесса состоит в том, что преподаватель должен активизировать познавательную активность студентов, сопровождая ее организацией запоминания и воспроизведения учебной информации, то есть обеспечить постоянный, текущий контроль усвоения знаний. Данная проблема является актуальной на сегодняшний день, поскольку было замечено, что студенты при изучении данной дисциплины проявляют недостаточный интерес и творческую инициативу при подготовке к практическим и семинарским занятиям.

Для улучшения качества подготовки студентов к будущей преподавательской деятельности необходима «перестройка» педагогического процесса с коллективно-нивелирующего на личностно-ориентировочный, где значительное внимание уделяется саморазвитию собственно личностных свойств индивида. Личностно-ориентировочный подход подразумевает как принцип свободы личности в образовательном процессе, в смысле выбора ею приоритетов, образовательных «маршрутов», формирования собственного, личностного восприятия изучаемого содержания (личностного опыта). С позиции такого подхода студент рассматривается как активный, самостоятельный организующий свою деятельность субъект педагогического взаимодействия. Только с этих позиций и можно относиться к студенту как партнеру педагогического общения, как самобытной и интересной для преподавателя личности.

Личностно-ориентировочный подход предусматривает гуманизацию об-